OIKEUSMINISTERIÖ

LAUSUNTO

LsN Marietta Keravuori-Rusanen

12.11.2019

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Puhemiesneuvoston ehdotus laiksi eduskunnan virkamiehistä annetun lain muuttamisesta (PNE 2/2019 vp)

Puhemiesneuvoston ehdotuksessa eduskunnan virkamiehistä annettua lakia ehdotetaan eräiltä osin tarkistettavaksi vastaamaan valtion virkamieslain mukaista sääntelyä.

Ehdotuksen mukaan nimittämistä koskevaan päätökseen saisi jatkossa lähtökohtaisesti hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Nimityspäätöksistä ei voisi kuitenkaan valittaa, jos nimittämistoimivalta kuuluu eduskunnan täysistunnolle, päätös koskee puhemiehen tai varapuhemiesten erityisavustajan virkasuhdetta taikka päätös koskee nimittämistä enintään kahden vuoden määräajaksi taikka virka tai virkasuhde täytetään lain nojalla haettavaksi julistamatta. Samalla täsmennettäisiin erityisen syyn määritelmää tilanteessa, jolloin kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilö nimitettäisiin virkaan ilman julkista hakumenettelyä. Lisäksi virkamiehen eroamisikä ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan valtion virkamieslain sääntelyä ja lakiin ehdotetaan otettavaksi valtion virkamieslakia vastaavat säännökset ns. karenssisopimuksista.

Oikeusministeriö on arvioinut puhemiesneuvoston ehdotusta valitusoikeuden laajentamisen kannalta eikä sillä ole tältä osin huomautettavaa ehdotuksen lähtökohdista.

Käyntiosoite	Postiosoite	Puhelin	Faksi	Sähköpostiosoite
Eteläesplanadi 10 HELSINKI	PL 25 00023 VALTIONEUVOSTO	02951 6001	09 1606 7730	oikeusministerio@om.fi

Yksityiskohtana voidaan kuitenkin kiinnittää huomiota 7 §:n 4 momentin 2 kohtaan, jonka mukaan virkaan voidaan nimittää kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilö ilman julkista hakumenettelyä, jos virkaan nimitetään määräaikaisessa virkasuhteessa menestyksekkäästi hoitanut virkamies. Sääntely on merkityksellistä myös valitusoikeuden kannalta, koska täytettäessä virka haettavaksi julistamatta, se jää tosiasiallisesti valitusoikeuden ulkopuolelle.

Perustuslakivaliokunta on pitänyt valtion virkojen osalta perusteltuna, että pääsääntö viran haettavaksi julistamisesta säädetään lain tasolla. Valiokunta on lisäksi edellyttänyt riittävää täsmällisyyttä tästä pääsäännöstä poikkeamista tarkoittavalta sääntelyltä (PeVL 19/2011 vp).

Ehdotetusta 7 §:n 4 momentin 2 kohdasta ei ilmene se perusteluissa mainittu säännöksen soveltamista keskeisesti rajaava lähtökohta, että henkilön tulee olla hoitanut tehtävää useamman vuoden ajan, käytännössä vähintään 2 vuotta ja että henkilön tulee olla nimitetty määräaikaiseen virkasuhteeseen ainakin yhden kerran avoimen haun kautta.

Ehdotuksen 63 a ja b §:ssä ehdotetaan säädettäväksi, että hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Tämä seuraa suoraan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 107 §:stä, joten tältä osin esityksessä vaikuttaisi olevan yleislain kanssa sisällöllisesti päällekkäistä sääntelyä.